

Fotografie – 13 redenen om je beste foto's te missen...

Ben je eerlijk tegenover jezelf of wil je leren van anderen fouten? Je krijgt snel inzicht hoe je kunt voorkomen dat je de allerbeste foto's mist. Doe de proef op de som en geef jezelf een punt erbij als je jezelf herkent in de 13 aandachtspunten hieronder.

1. Je vergeet de camera mee te nemen. Die ligt nog thuis...

De beste camera is de camera die je bij je hebt. Zelfs als dat alleen je smartphone is. Niet iedere foto vraagt om heel veel megapixels, om de beste lens. Met de camera die thuis ligt had je voor de hoofdprijs mee kunnen doen, maar als je die niet bij je hebt...

2. Je vertrouwt op die ene Memory Card in je camera

Verkeerde zuinigheid zou je het kunnen noemen. Zo'n geheugenkaartje lijkt zo duur. En je hebt toch al eindeloos veel GB, dat is zeker voldoende! Let op, Murphy's Law slaat toe op een onverwacht moment. Iedereen staat klaar voor een leuke groepsfoto; verdorie. Mijn geheugenkaartje is net vol. Je maakt een mooie dagtocht hoog in de bergen en hebt al mooie foto's gemaakt; Sh.. Je camera heeft geen toegang meer tot the geheugenkaartje. De oplossing? Zorg dat je altijd enkele kaartjes extra bij je hebt. Voor het geval dat...

3. Je maakt nooit een backup van je bestanden en van je foto's

Er zijn mensen die hun foto's bewaren op het geheugenkaartje waarop de camera ze heeft weggeschreven. Als het kaartje vol is kopen ze een nieuw geheugenkaartje. Jij doet dat vast niet op die manier. Met een beetje geluk kopieer je thuis de opnames op de harde schijf of SSD van je laptop of pc. Heb je er wel eens over nagedacht dat die opslag wel eens kapot zou kunnen gaan? Misschien wel onherstelbaar. Je belangrijkste foto's sla je op drie verschillende plaatsen op, zodat je nooit je meest geliefde herinneringen kwijt raakt.

4. Effe checken of het een mooie foto is

Steeds maar weer op het display van je camera kijken hoe de laatste foto geworden is. Helemaal niets mis mee; tenzij... Bij een feestje of bruilof, maar ook als je bezig bent met straatfotografie of sportopnames. Er zijn vast en zeker andere gelegenheden waarbij de kans groot is om het "Moment Suprême" te missen, als je steeds op je schermje de reeds gemaakte foto's terugkijkt. Heb vertrouwen in jezelf en in je camera en biedt weerstand aan je perfectionistische drang om te controleren en terug te kijken. Daarvoor in de plaats: Volg je "prooi" en sla toe op het hoogtepunt...

5. Je fotografeert vanuit ooghoogte

Alleen beginners staan rechtovereen met de camera voor hun hoofd; of fotografeer jij ook meestal op die manier? In ieder geval maak je op die manier voorspelbare plaatjes, geen verrassingen. Probeer het eens op een andere manier, verdiep je in het onderwerp en probeer de essentie vast te leggen. Ga door je knieën, of ga desnoods op de grond liggen. Op zoek naar een verfrissend blikveld. Kinderen fotografeer je, in de meeste situaties, op hun eigen "level". Voor een landschap kies je misschien wel een hoger standpunt, zodat de omgeving goed in beeld is. Vanuit vogelperspectief of juist van onder naar boven, het kikvorstperspectief. Durf te experimenteren en vergeet niet: Je voeten zijn het beste hulpmiddel voor de allerbeste compositie.

6. Je concentreert je op het hoofdonderwerp en vergeet rekening te houden met de achtergrond

Zoek naar een rustige achtergrond, die de aandacht naar het onderwerp leidt. Herken je de boom op de achtergrond, die uit iemands hoofd lijkt te komen? Vooral bij de wat langere lenzen kun je de scherptediepte gebruiken door een groot diafragma te kiezen. Daardoor komt het onderwerp vrij te staan van die (rommelige) achtergrond en gaat de aandacht volledig naar de plek waar jij hem hebben wilt!

7. Je plaatst het onderwerp precies daar waar het hoort: In het middelpunt...

Negeer je de regels van een goede compositie? Geheel op eigen risico! Wil je echter foto's die eruit springen, leer dan om de "Regel van Derden" toe te passen. Bij alle foto's daaraan te denken en het uit te proberen. Je zult zien dat het resultaat een stuk beter uit ziet dan wanneer het punt dat je in beeld wilt brengen precies in het midden plaatst; zoals de gemiddelde huis-tuin-en-keukenfotograaf dat doet. Misschien pakt het goed uit wanneer je het plaatje extra dynamiek geeft door de camera een beetje omhoog of omlaag te draaien, in plaats van recht naar voren? Vergeet niet om na te

denken of je voor (horizontale) landschap- of (verticale) portret-oriëntatie kiest. Misschien wel een panoramische foto?

8. Je fotografeert vooral als het mooi weer is en bij daglicht

Tijd voor een bekentenis... Zelf maakte ik me hier ook schuldig aan. Uit de tijd dat we nog met fotorolletjes werken, (laten) ontwikkelen en afdrukken maken. Daar was veel tijd én geld mee gemoeid. Om zo weinig mogelijk risico's te lopen kwam de amateur al snel terecht in de hoek van de goed weer fotografen. Daarna de eerste digitale camera's, die ook al niet uitblonken door hoge lichtgevoeligheid en lichtsterke lenzen. Je zocht naar goede lichtcondities en blauwe luchten met mooie wolken.

Aan de andere kant weten we inmiddels dat de heldere middagzon helemaal niet zo ideaal is. Harde schaduwen en (te) sterk contrast. De personen op de foto knijpen hun ogen dicht en hebben een onnatuurlijke huidskleur. Onder hun neus een donkere plek als zonnwijzer. Je kunt ze misschien maar beter in de schaduw laten staan.

Tegenwoordig spreken we over de "Gouden uurtjes", tot een uur na zonsopkomst en aan het einde van de dag, vanaf een uur voor zonsondergang. Dát zijn de tijdstippen waarop de winnaars tot stand komen! Warme tonen en lange schaduwen leveren de mooiste plaatjes. Vergeet niet de regenachtige dagen, die extra reflecties opleveren. Of de avond- en nachtfotografie, die zijn eigen charme heeft.

9. Je vindt dat het lezen van het instructieboekje van je camera en uitrusting teveel tijd kost

Zoals gebruikelijk bij andere spullen, je koopt een nieuw fototoestel, pakt het uit en stopt de gebruiksaanwijzing weer snel terug in de doos. Met een beetje geluk lees je hier en daar een gedeelte van het Quick Instruction Manual. Je wil immers snel aan de slag en het wijst zich toch allemaal vanzelf... Nee hoor; zo eenvoudig is het niet. Om de belangrijkste eigenschappen van je nieuwe aanwinst snel te leren kennen is het veel beter om het uitgebreide manual grondig te besturen en misschien wel met een **highlighter** in te kleuren.

Tegenwoordig worden camera's soms alleen nog met een online manual of manual op DVD geleverd. Vervelend, want vaak nodigt een papieren manual meer uit om het als naslagwerk te gebruiken.

Werk je vooral gestructureerd door het instructieboekje. Het hoeft echt niet allemaal op de eerste dag, maar telkens als je iets nieuws probeert even teruglezen: "Hoe gaat dit ook alweer?". Achteraf zul je daar veel profijt van hebben, want telkens kom je wel weer iets tegen wat je nog niet wist.

10. Je fotografeert met alles op de automaat

Uit gemakzucht, de gebruiksaanwijzing niet gelezen of misschien voel je jezelf niet zeker genoeg? Camera op de automatische piloot, meestal stand P van Program automatic, en gaan! Vergeet niet om ook de ISO op automatisch te zetten...

Jammer, want nu bepaalt je camera alle instellingen. En mis je heel veel creatieve mogelijkheden. Natuurlijk zijn de moderne camera's erg goed en kun je op de automaat mooie foto's maken. In bepaalde (stressvolle) situaties is het zeker een overweging om voor P te kiezen. Maar zeker niet altijd! Neem zelf de controle over je opnames in de semi-automatische programma's voor diaframavorkeur (meestal A) of sluitertijd-voorkeur (meestal S). De belangrijkste informatie kun je lezen in de syllabus [Basiskennis over de belangrijkste instellingen van je camera](#). Ben je heel zelfverzekerd, kies dan ook zo nu en dan eens voor volledig handmatig, stand M van Manual.

Zelf fotografeer ik met een systeemcamera en gebruik een adapter om mijn degelijke oude handmatig bediende lenzen op het toestel te bevestigen. Geen automatische scherpstelling dus en geen automatisch ingesteld diafragma. Het nadeel is dat het even duurt om scherp te stellen, het voordeel is dat je telkens bewust kiest voor het gewenste diafragma. Op het programma A doet de camera de rest. Een ander voordeel is dat deze oude kostbare lenzen van goede kwaliteit zijn en vooral ook zeer waardevast blijken.

11. Je denkt dat met de nabewerking thuis alles wel goed zal komen

Een beetje lui aangelegd, straks in Photoshop of Lightroom corrigeer ik het wel... Het is verstandiger ietsje meer tijd te steken in de opname. Achteraf de horizon rechtzetten, dat lukt meestal wel snel. Stel je camera zo in dat het 3x3 masker op je schermje zichtbaar blijft, dan zie je meteen of de horizon rechtstaat. Of koop een klein waterpasje dat op de flitschoen past.

Storende elementen wegwerken kost vaak veel meer tijd, die je beter kunt gebruiken om tijdens de opname goed op te letten. Neem een snoeischaar mee om takjes, rietstengels of grassprietjes weg te halen. Dat geeft meteen een opgeruimde opname; scheelt veel tijd achteraf en dat zónder Photoshopen.

Meteen inzoomen of dichterbij gaan is beter dan achteraf thuis een uitsnede te maken (croppen) van je opname. Croppen is zonde van alle pixels die je weggooit.

Wanneer je graag landschappen fotografeert kun je overwegen om enkele grijsfilters (ND filters) aan te schaffen. Daarmee kun je, bij veel licht toch steeds, met een groot diafragma fotograferen. Daarmee spelen met de scherptediepte, zodat je de aandacht verplaatst precies naar die plek waar jij focuseert. Zo'n Neutral Density-filter beperkt de hoeveelheid licht, zonder de kleuren merkbaar te veranderen. Zeer aanbevelenswaardig is verder een polarisatiefilter. Net zoals bij een Polaroid bril hou je de reflecties tegen, bijvoorbeeld op het water of in de sneeuw. Maar ook de blauwe lucht en de witte wolken worden intenser. Door het polarisatiefilter iets te draaien kun je zelf kiezen voor de mate waarin dat gebeurt. Al met al een effect dat je niet kunt bereiken met software achteraf.

12. Je maakt alle opnames in JPEG-formaat

JPEG files zijn gecomprimeerde bestanden, een deel van de informatie van de sensor van je camera is verdwenen. Helaas beperkt dit het dynamisch bereik van je opnames, de kleuren zijn aangepast naar de voorkeur zoals je die vooraf instelde in het cameramenu. Of laat je die altijd staan zoals-ie stond? Alles gebaseerd op gemiddeldes, zoals de camerafabrikant die heeft gekozen. Je kunt dat achteraf niet meer terughalen, hooguit in de bewerkingssoftware corrigeren naar jouw voorkeur.

Nee, dan in RAW. Bij RAW-opnames wordt de informatie van de sensor rauw, dus onbewerkt, weggeschreven naar je geheugenkaartje. Bedenk bij RAW dat het een digitaal negatief is, achteraf zul je de (beste) opnames bewerken alvorens je die kunt tonen of afdrucken. Het voordeel is dat het eindresultaat snel en handig bereikt wordt, maar vooral dat het eindresultaat vele malen mooier is. Wil je meer weten over jouw eigen keuze voor JPEG of RAW lees dan de informatie op mijn website: [RAW or JPEG that's the Question](#).

13. Je deelt teveel van je foto's, in een presentatie voor je vrienden of in een (digitaal) fotoalbum

Hoe gezellig is het om een avondje op visite te gaan bij vrienden. Samen naar de foto's kijken van de afgelopen vakantie. Laat er niet teveel zien. Je vrienden haken af. Let op hun signalen, zoals een ander gesprek beginnen en in het ergste geval geeuwen. Datzelfde gebeurt bij de digitale presentatie van je foto's op internet. Te veel en het publiek haakt af.

Onze foto's zijn niet allemaal even interessant. Iedereen maakt ook slechte foto's, slecht belicht of onscherp. Kies zorgvuldig je beste foto's uit, bewerk dat kleine aantal met oog voor detail en toon alleen de winnaars aan het grote publiek. Daarmee oogst je vast meer succes.

Zorg voor variatie in het getoonde materiaal en beperk het aantal tot drie tot vijf foto's. Als je meerdere opnames hebt die op elkaar lijken, plaats alleen de beste.

Dertien is natuurlijk een vreemd getal om deze syllabus een beetje positief te kunnen afsluiten. Om met Cruijff te spreken: "Elk nadeel heb z'n voordeel".

14. Je bent bang om fouten te maken

Bekijk je foto's bij thuiskomst; op je hotelkamer of in de caravan of tent. Wat ging er goed en waar ging het mis. Als je dit doet zul je snel leren hoe het beter kan. Kom je er zelf niet uit praat er dan eens over met andere fotografen in je omgeving. Volg een cursus of wordt lid van een fotoclub. Belangrijk is dat je plezier hebt in je vrije tijdsbesteding en dat bereik je door niet bang te zijn dat je een fout maakt. Dat doen we namelijk allemaal...

Heb je de stand bijgehouden? Hoe hoog is je eindscore geworden?

1-3 gewoontes: Wauw, je bent gedisciplineerd en goed! Vast een paar fotocursussen gevolgd.

4-6 slechte gewoontes: Niet slecht! Er is nog ruimte voor verbeteringen.

7-9 : Wanhoop niet; er is hoop. Stap voor stap. Probeer niet om alles tegelijk aan te pakken.

10-13 slechte gewoontes: Zoek professionele hulp. En bedenk dat fotograferen leuk moet blijven!